

„Montaż i instalacja odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych na terenie gmin Grodzisko Dolne i Miasto Leżajsk”

PROJEKT TECHNICZNY INSTALACJI KOLEKTORÓW SŁONECZNYCH – ZESTAW 4/400

Inwestor: GMINA GRODZISKO DOLNE
Grodzisko Dolne 125A
37-306 Grodzisko Dolne

Na podstawie art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U z 2017 poz. 1332 z późniejszymi zmianami) oświadczam, że niniejszy projekt budowlany został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej

JEDNOSTKA PROJEKTOWA: *PRO-IN-TECH Dorota Lubas*
35-103 Rzeszów; ul. Strzelnicza 20/2

PROJEKTANT:

Projektant: inż. Grzegorz Lubas
upr. PDK/0142/PWOS/04 w spec. Sanitarnej

inż. GRZEGORZ LUBAS
Uprawnienie budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń, w szczególności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych i gazowych, wodociagowych i kanalizacyjnych
PDK/0142/PWOS/04

(pieczęć, podpis)

Rzeszów, kwiecień 2018r.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

I. CZĘŚĆ OPISOWA

1. Przedmiot opracowania
2. Podstawa opracowania
3. Zakres opracowania
4. Założenia wyjściowe do projektowania
5. Przyjęte rozwiązanie technologiczno - instalacyjne
6. Kolektory słoneczne
7. Zestaw przyłączeniowy kolektorów słonecznych
8. Zestaw montażowy kolektorów słonecznych
9. Przewody instalacji solarnej
10. Pojemnościowy podgrzewacz ciepłej wody
11. Grupa pompowa – sterownicza solarna dwudrogowa
12. Solarny czynnik roboczy
13. Zabezpieczenie instalacji solarnej przed nadmiernym wzrostem ciśnienia
14. Grzałka elektryczna
15. Urządzenia zabezpieczające instalację c.w.u.
16. Armatura instalacyjna instalacji c.w.u.
17. Wytyczne montażowe, próby i odbiory techniczne

Załącznik 1: Główne elementy zestawu solarnego

II. CZĘŚĆ RYSUNKOWA

1. Schemat instalacji solarnej – rys. 1

OPIS TECHNICZNY

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt wykonawczy instalacji kolektorów słonecznych do wspomagania ogrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Opracowanie jest realizowane w ramach projektu współfinansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa III „Czysta energia”, Działanie 3.1 „Rozwój OZE”, zadanie pn.: - „**Montaż i instalacja odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych na terenie gmin Grodzisko Dolne i Miasto Leżajsk**”

2. Podstawa opracowania

- uzgodnienia z Inwestorem,
- aktualnie obowiązujące przepisy techniczno – budowlane i Polskie Normy,
- specyfikacja istotnych warunków zamówienia.
- wytyczne UM WP

3. Zakres opracowania

Zakres opracowania obejmuje:

- część technologiczną instalacji solarnej, składającej się z kolektorów słonecznych, podgrzewacza pojemnościowego wody i pozostałych urządzeń stanowiących całość instalacji,
- połączenie istniejącej instalacji c.w.u. z instalacją solarną (poprzez górną węzownicę w podgrzewaczu ciepłej wody) oraz włączenie do istniejącej instalacji wody zimnej w budynku.

4. Założenia wyjściowe do projektowania

Instalacja solarna została zaprojektowana na podstawie poniższych założeń:

- liczba osób zamieszkałych w budynku: powyżej 6 osób
- jednostkowe dobowe zapotrzebowanie na ciepłą wodę: 50 dm³/osobę,
- dobowe zapotrzebowanie w budynku na ciepłą wodę: 400 dm³,
- obliczeniowa temperatura ciepłej wody: 55°C,
- temperatura wody zimnej na dopływie do podgrzewacza: $t_z = 10^{\circ}\text{C}$,
- pokrycie zapotrzebowania na energię do przygotowania ciepłej wody użytkowej w skali całego roku: nie mniej niż 50%,

5. Przyjęte rozwiązanie technologiczne - instalacyjne

Na podstawie założeń wyjściowych zaprojektowano układ solarny, w skład, którego wchodzi następujące urządzenia zasadnicze:

- cztery kolektory płaskie o łącznej powierzchni apertury min. 9,80 m².
- zasobnik ciepłej wody solarny o poj. 400 dm³,
- rurociągi solarne z rurą przewodową miedzianą lub inox DN16 w izolacji kauczukowej EPDM grubości min. 13 mm
- grupa pompowa dwudrożna,
- naczynie wzbiorcze przeponowe,
- regulator solarny z możliwością podłączenia modułu WLAN lub GSM.

Instalacja solarna sterowana będzie w układzie pełnej automatyki. Proces podgrzewania ciepłej wody użytkowej będzie rozpoczynał się i kończył samoczynnie, z uwzględnieniem wstępnie zadanych parametrów.

Ciepło z kolektorów słonecznych będzie przekazywane do wody użytkowej poprzez wymiennik węzłownicowy w podgrzewaczu pojemnościowym.

Krążenie nośnika ciepła – wodnego roztworu glikolu propylenowego w obiegu zamkniętym kolektory – podgrzewacz pojemnościowy wody będzie wymuszane przez grupę pompową z pompą obiegową o wydajności regulowanej przez regulator solarny.

W przypadku braku dostatecznych warunków dla pracy instalacji kolektorów słonecznych woda w podgrzewaczu dogrzewana będzie przez konwencjonalne źródło lub grzałkę elektryczną oraz zagwarantuje możliwość wygrzewu higienicznego.

W przypadku zmniejszonego lub całkowitego braku rozbioru ciepłej wody, spowodowanego na przykład nieobecnością mieszkańców, instalacja będzie wymagała wcześniejszego aktywowania w regulatorze odpowiednich funkcji ochronnych, zapewniających dalszą poprawną pracę instalacji.

Wbudowanie instalacji solarnej do istniejącego układu przygotowania ciepłej wody nie będzie wymagało ingerencji w układzie sterowania i regulacji istniejącej kotłowni.

6. Kolektory słoneczne

Należy zastosować kolektory słoneczne z selektywnym pokryciem absorbera. Kolektory słoneczne powinny charakteryzować się danymi techniczno-eksploatacyjnymi nie gorszymi niż niżej wymienione.

Minimalne parametry decydujące o równoważności:

Minimalna moc wyjściowa powierzchni kolektorów przy nasłonecznieniu 1000W/m^2 i różnicy temperatur $T_m - T_a = 30^\circ\text{K}$ (wg normy PN EN 12975-2: 2007 lub równoważnej)	6 520 W
Minimalna powierzchnia czynna powierzchni apertury kolektorów	9,80 m ²
Minimalna sprawność optyczna odniesiona do powierzchni apertury, potwierdzona Solar Keymark lub równoważny, wydany przez jednostkę oceniającą zgodność zgodnie z art. 30b ust. 1 ustawy Pzp.	83,0 %
Maksymalny współczynnik utraty ciepła a1	4,12 W/(m ² K)
Maksymalny współczynnik zależności temperatury utraty ciepła a2	0,016 W/(m ² K ²)
Współczynnik absorpcji	95%, +/-2%
Układ hydrauliczny kolektora	Meandrowy
Połączenie między kolektorami	Łączniki kompensujące naprężenia
Układ hydrauliczny kolektora słonecznego	Miedziany
Połączenie absorbera z układem hydraulicznym	Spawanie laserowe
Rodzaj absorbera	Miedziany lub aluminiowy
Rodzaj materiału obudowy	Rama aluminiowa
Gwarantowany roczny uzysk energetyczny	525 kWh/m ² a
Minimalna grubość szyby solarnej	4,0 mm
Średnica kulgradowych użyta w raporcie na gradobicie	Min. 15 mm

Wskazane powyżej parametry powinny być potwierdzone w pełnym raporcie z badań na normę PN EN 12975-1, PN EN 12975-2 lub równoważne.

Kolektory solarne muszą posiadać certyfikat Solar Keymark lub inny równoważny certyfikat wydany przez akredytowaną jednostkę w zgodności z normą PN-EN 12975-1: 2007 lub równoważną : „Słoneczne systemy grzewcze i ich elementy – kolektory słoneczne – Część 1: Wymagania ogólne”, którego integralną częścią powinno być sprawozdanie z badań kolektorów, przeprowadzonych z normą PN-EN 12975-2: 2007 lub równoważną: „Słoneczne systemy grzewcze i ich elementy – kolektory słoneczne – Część 2: Metody badań” wykonane przez akredytowane laboratorium badawcze oraz sprawozdanie z badań wg norm PN-EN 12975-1:2007 oraz PN-EN 12975-2:2007 lub równoważnych.

Wymagana gwarancja producenta: minimum 5 lat

7. Zestaw przyłączeniowy kolektorów słonecznych

Należy zastosować zestawy przyłączeniowe umożliwiające połączenie odpowiedniej liczby kolektorów w jedną baterię oraz z rurami instalacyjnymi CU lub Inox wraz z odpowietrznikiem ręcznym.

Zestawy przyłączeniowe muszą zapewniać szczelne połączenie kolektorów i instalacji. Zestawy przyłączeniowe powinny być skręcane (nielutowane) zarówno przy połączeniach między kolektorami jak również przy połączeniu kolektorów z rurociągami.

8. Zestaw montażowy kolektorów słonecznych

Należy zastosować systemowe zestawy montażowe, przeznaczone dla danego typu kolektorów słonecznych, wykonane z profili aluminiowych oraz ze stali nierdzewnej. Przytwierdzenie kolektorów wraz z zestawem montażowym do podłoża będzie zrealizowane przy użyciu osobnych elementów łączących, uwzględniających rodzaj samego podłoża, miejsce i sposób montażu.

9. Przewody instalacji solarnej

Przewody instalacji solarnej w obiegu glikolowym należy projektować i wykonywać z rur miedzianych łączonych lutem twardym lub z rur karbowanych ze stali nierdzewnej (inox) - w każdym przypadku - w izolacji kauczukowej EPDM grubości min. 13 mm, odporności na promieniowanie UV, a w przypadku stosowania na zewnątrz również o dodatkowej odporności na uszkodzenia mechaniczne.

Wymagana gwarancja min. 5 lat

10. Pojemnościowy podgrzewacz ciepłej wody

Zaprojektowano pojemnościowy podgrzewacz ciepłej wody: emaliowany, z otworem rewizyjnym, z króćcem umożliwiającym zamontowanie grzałki elektrycznej i anody tytanowej.

Zaprojektowano podgrzewacz dwuwężownicowy o pojemności 400 dm³, zaizolowany pianką poliuretanową twardą. Podgrzewacz ciepłej wody zabezpieczony zostanie aktywną anodą tytanową.

Podgrzewacz c.w.u. powinien być wyposażony w stopy poziomujące, termometr bimetaliczny tarczowy oraz króciec cyrkulacji ciepłej wody.

Na wyjściu ciepłej wody z podgrzewacza zostanie zamontowany termostatyczny zawór antyoparzeniowy o zakresie temp. 35-70°C z króćcami przyłączeniowymi minimum $\frac{3}{4}$ " i $k_{vs}=1,7$ m³/h.

Zaprojektowany podgrzewacz będzie pełnił funkcję podstawowego zbiornika c.w.u., współpracując z istniejącą instalacją c.w.u. Współczynnik przenikania ciepła izolacji zbiornika

zbadany wg normy PN-EN 12664:2001 lub równoważnej, przez akredytowane laboratorium, wynosi maximum 0,0205 W/mK przy $\Delta T = 10$ [°C], oraz maksymalnie 0,0228 W/mK przy $\Delta T = 30$ [°C] lub klasa energetyczna A zgodnie z rozporządzeniem UE 812/2013.

Wymiary:	
Maksymalna wysokość zasobnika 400	1,70 m
Maksymalna szerokość zasobnika 400	0,85 m

Wymagane parametry techniczne podgrzewacza c.w.u.:

- dopuszczalna temperatura po stronie solarnej: min. 150°C,
- dopuszczalna temperatura po stronie grzewczej: min. 110°C,
- dopuszczalna temperatura po stronie wody użytkowej: min. 95°C,
- dopuszczalne nadciśnienie robocze w obiegu solarnym: min. 10 bar,
- dopuszczalne nadciśnienie robocze po stronie wody grzewczej: min. 10 bar,
- dopuszczalne nadciśnienie robocze w obiegu c.w.u: min. 10 bar,

Wymagana gwarancja producenta: minimum 5 lat.

11. Grupa pompowo – sterownicza solarna dwudrogowa

Należy zastosować grupę pompową solarną:

- podwójną,
- z elektroniczną pompą obiegu solarnego o wskaźniku $EEL \leq 0,20$ i wysokości podnoszenia min. 7 m H₂O przy przepływie 500 dm³/h określonej dla wody lub mieszanki glikolowej,
- z zaworem bezpieczeństwa,
- z zaworem zwrotnym,
- z armaturą do napełniania, (co najmniej dwa zawory kulowe spustowe),
- z manometrami,
- z separatorem powietrza z odpowietrznikiem,
- z rotametrem o zakresie regulacji 2 - 14 l/min.

Należy zastosować sterownik instalacji solarnej:

- sterujący obiegiem płynu solarnego w kolektorach słonecznych,
- regulujący temperaturę c.w.u. w podgrzewaczu,
- posiadający możliwość podłączenia modułu WLAN i współpracy z systemem monitoringu,
- funkcja zliczania energii dostarczonej przez kolektory słoneczne w postaci statystyk (statystyki co najmniej (kwartalne, roczne i całkowite), oraz możliwość przeniesienia zapisanych informacji na urządzenie zewnętrzne
- sterujący pracą pompy elektronicznej sygnałem PWM,
- posiadający zabezpieczenie przed przegrzaniem kolektorów (chłodzenie rewersyjne),
- wskazania regulatora w sposób czytelny na wyświetlaczu LCD,
- automatyczny i ręczny tryb pracy urządzeń,

- funkcja zabezpieczająca: tryb urlopowy – blokujący inne urządzenia grzewcze; wychładzanie nocne zbiornika przez kolektory; zabezpieczenie przed zamarzaniem przegrzaniem kolektora;

Wymagana gwarancja producenta na solarną grupę pompową razem z pompą obiegową: minimum 5 lat.

12. Solarny czynnik roboczy

Jako solarny czynnik roboczy (glikol) należy zastosować fabrycznie przygotowany wodny roztwór glikolu propylenowego z inhibitorami antykorozyjnymi.

Wymagana temperatura krzepnięcia: co najmniej (-30°C). Glikol musi być w 100% biodegradowalny z inhibitorami korozji. Nie dopuszcza się do stosowania glikolu na bazie gliceryny odpadowej oraz jakiegokolwiek domieszek tj.: glikolu etylenowego, pentahydratu boraksu.

Ze względu na możliwość przedostania się glikolu do wody użytkowej, płyn solarny musi posiadać atest PZH dopuszczający do stosowania w przemyśle spożywczym.

Wymagana gwarancja producenta: minimum 5 lat.

13. Zabezpieczenie instalacji solarnej przed nadmiernym wzrostem ciśnienia

Do kompensacji rozszerzalności cieplnej czynnika roboczego w obiegu solarnym zostało dobrane naczynie wzbiorcze przeponowe o pojemności całkowitej nie mniejszej niż 24 dm³.

Wymagane parametry techniczne urządzeń:

- przeznaczone do instalacji solarnych,
- o dopuszczalnym ciśnieniu pracy nie mniejszym niż 8 bar,
- o dopuszczalnej temperaturze pracy nie mniejszej niż $+140^{\circ}\text{C}$.

W grupie pompowej należy zastosować zawór bezpieczeństwa o średnicy kanału dolotowego min. $\frac{1}{2}$ " i ciśnieniu otwarcia 6 bar.

Wymagana gwarancja producenta: minimum 5 lat

14. Grzałka elektryczna

Należy zastosować grzałkę elektryczną o mocy znamionowej 2 kW. Element grzejny powinien być przeznaczony do pracy pod napięciem 230 V. Powinien posiadać wbudowany bezpiecznik temperatury, który zabezpiecza element grzejny przed przepaleniem w temperaturze $+90^{\circ}\text{C}$ oraz termostat. Możliwość sterowania grzałką poprzez sterownik solarny.

15. Urządzenia zabezpieczające instalację c.w.u.

Po stronie instalacji c.w.u. należy zastosować poniższe zabezpieczenia:

- zabezpieczenie przed nadmiernym wzrostem ciśnienia poprzez montaż naczynia wzbiorczego przeponowego na dopływie zimnej wody do podgrzewacza; dobrano naczynie przeponowe o pojemności nie mniejszej niż 35 dm³, o dopuszczalnym ciśnieniu pracy nie mniejszym niż 10 bar oraz dopuszczalnej temperaturze pracy nie mniejszej niż +99°C.
- zabezpieczenie przed nadmiernym wzrostem ciśnienia poprzez montaż zaworu bezpieczeństwa ½" o średnicy kanału dolotowego min. Ø11 mm i o ciśnieniu otwarcia 6 bar,
- na wyjściu ciepłej wody z podgrzewacza zabezpieczenie antyoparzeniowe z zaworem termoregulacyjnym DN20, umożliwiającym dostosowanie temperatury wody dostarczanej do punktów poboru w zakresie 35°C – 70°C,

16. Armatura instalacyjna instalacji c.w.u.

Roboty instalatorskie przebudowy instalacji ciepłej wody należy wykonać zgodnie ze sztuką instalatorską rurami z PP (polipropylenu) z uwzględnieniem przeznaczenia, stosując odpowiednie kształtki systemowe.

17. Wytyczne montażowe, próby, odbiory techniczne

Roboty przygotowawcze

Należy przeprowadzić następujące roboty przygotowawcze:

- ustawienie oznakowania informacyjnego oraz ostrzegawczego,
- weryfikacja stanu instalacji elektrycznej budynku, w tym w pomieszczeniu, w którym będą instalowane urządzenia instalacji solarnej,
- weryfikacja staniów instalacji CWU i CO,
- ustalenie z użytkownikiem lokalizację zbiornika w pomieszczeniu, do którego doprowadzona jest instalacja elektryczna, instalacja ciepłej i zimnej wody oraz instalacja CO.

Wytyczne budowlane

Montaż instalacji kolektorów słonecznych powinien uwzględniać uwarunkowania konstrukcyjne budynku – należy dobrać taki sposób montażu, który nie spowoduje osłabienia konstrukcji budynku i będzie zgodny z wytycznymi producenta.

Lokalizację zestawów solarnych należy uzgodnić z właścicielem budynku.

Lokalizację zbiornika należy przewidzieć w pomieszczeniu technicznym, do którego doprowadzona jest instalacja ciepłej i zimnej wody oraz instalacja c.o., jak również instalacja elektryczna odpowiadająca wymaganiom zastosowanych urządzeń.

Całość instalacji należy wykonać zgodnie z częścią opisową i rysunkową dokumentacji technicznej.

Wszystkie miejsca przebić przez przegrody budowlane po wprowadzeniu instalacji należy zaizolować pianką poliuretanową wodoodporną, zabezpieczyć przed dostaniem się wody, gryzoni oraz przed uszkodzeniami mechanicznymi.

Sposoby prowadzenia orurowania od kolektorów do wnętrza obiektu:

- wolnym kanałem technologicznym (np. nieczynnym przewodem wentylacyjnym, dymowym lub spalinowym),
- przez przegrody budowlane (pomieszczenia mieszkalne) do pomieszczenia usytuowania zbiornika solarnego
- po elewacji budynku do pomieszczenia zbiornika solarnego
- gdy występuje dach z blacho dachówki – należy stosować przejścia pod gąsiorem w kalenicy lub kominkami systemowymi wentylacyjnymi,
- gdy występuje dach z dachówki cementowej, ceramicznej – należy stosować przejścia pod gąsiorem w kalenicy lub poprzez dachówki wentylacyjne do tego przeznaczone.
- w przypadku montażu kolektorów na gruncie, przewody solarne do budynku poprowadzić w rurze osłonowej, w przygotowanym przez właściciela wykopie.

Sposoby montażu kolektorów solarnych do podłoża na budynku:

- gdy występuje dach - podłoże betonowe - konstrukcja pod kolektory solarne kotwiona jest za pomocą kołków rozporowych systemowych do betonu,
- gdy występuje dach - podłoże drewniane - konstrukcja pod kolektory solarne kotwiona jest za pomocą wkrętów systemowych do drewna konstrukcyjnego,
- gdy występuje dach - podłoże z dachówki cementowej, ceramicznej - konstrukcja pod kolektory solarne mocowana jest za pomocą uchwytów hakowych pod dachówkę i kotwionych wkrętami systemowymi do łat i krokwi,
- gdy występuje ściana - konstrukcja pod kolektory solarne kotwiona jest za pomocą kołków rozporowych w zależności od podłoża (kołkami do gazobetonu, cegły, itp.).
- w przypadku braku możliwości montażu kolektorów na dachu lub ścianie budynku, montaż należy wykonać na gruncie, na przygotowanych przez właściciela bloczkach betonowych lub fundamencie.

Podstawowy zakres robót budowlano-montażowych:

- montaż kolektorów słonecznych z wykorzystaniem systemowych zestawów montażowych i zestawów przyłączeniowych, przeznaczanych do danego rodzaju kolektora, należy zastosować optymalny kąt pochylenia kolektorów, niezmienny dla ekspozycji kolektora w ciągu całego roku, zawierający się w przedziale od 30° do 60° oraz ustawienie kolektorów możliwie w kierunku południowym, z dopuszczalnym odchyleniem od tego kierunku w zakresie od -45° do +45°,
- demontaż istniejącego podgrzewacza c.w.u. i odłączenie go od istniejącej instalacji (zdemontowany podgrzewacz pozostaje w dyspozycji właściciela obiektu),
- montaż nowego podgrzewacza c.w.u. wraz z zaworem mieszającym i wbudowanie go w obieg instalacji c.w.u.,
- montaż i izolacja rurociągów między kolektorami, grupą pompową, a podgrzewaczem c.w.u.,
- montaż grupy pompowej,
- montaż czujników temperatury w kolektorach słonecznych i w zbiorniku,

- podłączenie istniejącego źródła ciepła do podgrzewacza c.w.u.,
- przepłukanie płynem solarnym i przeprowadzenie prób szczelności instalacji solarnej,
- napełnienie, odpowietrzenie i odpowiednie wyregulowanie przepływu cieczy oraz ustalenie prawidłowego ciśnienia wg instrukcji producenta kolektorów słonecznych,
- wykończenie co najmniej zgodnie ze stanem pierwotnym okolic przejść instalacji (tynk / ocieplenie, przejścia przez ściany, stropy, dach) oraz skuteczne zabezpieczenie przed wpływem warunków atmosferycznych miejsc na zewnątrz obiektu, gdzie prowadzone były roboty budowlane,
- zaprogramowanie i uruchomienie układu automatyki,
- wykonawca ma obowiązek przeszkolić użytkownika instalacji w obsłudze zastosowanych urządzeń. Każde urządzenie powinno posiadać załączoną Dokumentację Techniczną – Ruchową, instrukcję obsługi oraz ogólny schemat instalacji

Ogólne wytyczne elektryczne

Urządzenia elektryczne podczas montażu nie mogą znajdować się pod napięciem. Instalacja oraz podłączanie czujników temperatury powinna się odbywać zgodnie z wytycznymi producenta oraz ze sztuką budowlaną i zasadami BHP.

Przewody elektryczne należy łączyć poprzez lutowanie oraz stosować osłonę połączeń przewodów za pomocą opaski termokurczliwej w celu zabezpieczenia przewodu. Wszystkie przewody elektryczne powinny być prowadzone w korytkach lub rurach osłonowych, na stałe przymocowanych do przegród budowlanych.

W pomieszczeniu technicznym, w którym przewidziano montaż podgrzewacza c.w.u. oraz grupy pompowej właściciel obiektu powinien doprowadzić gniazdo elektryczne dwuwtykowe z uziemieniem przewodami o przekroju $3 \times 2,5 \text{ mm}^2$. Instalacja elektryczna gniazda wtykowego powinna być zabezpieczona wyłącznikiem nadprądowym B16A oraz różnicowoprądowym. Dla sieci TNC Użytkownik zobowiązany jest wykonać gniazdo dwuwtykowe 230 V z uziemieniem z zabezpieczeniem nadprądowym B16A

Przepusty instalacyjne

Przejścia przewodów rurowych przez dach należy wykonać poprzez zastosowanie dedykowanego dla danego rodzaju pokrycia przepustu dachowego w sposób umożliwiający bezproblemowe przeprowadzenie przewodów. Przejścia przez dach należy wykonać z zachowaniem pełnej szczelności przed działaniem wiatru i opadów atmosferycznych.

Próba szczelności na zimno

Badanie szczelności instalacji solarnej należy przeprowadzić przed zakryciem bruzd i kanałów, przed pomalowaniem elementów instalacji oraz przed montażem izolacji.

Przed przystąpieniem do badania szczelności instalację należy kilkakrotnie przepłukać. Na 24h przed badaniem instalację należy napełnić i odpowietrzyć, a naczynie zbiorcze odłączyć. Badanie powinno zostać przeprowadzone w oparciu

o wskazanie manometru tarczowego (o zakresie 1,5 MPa i działce elementarnej 0,02 MPa).

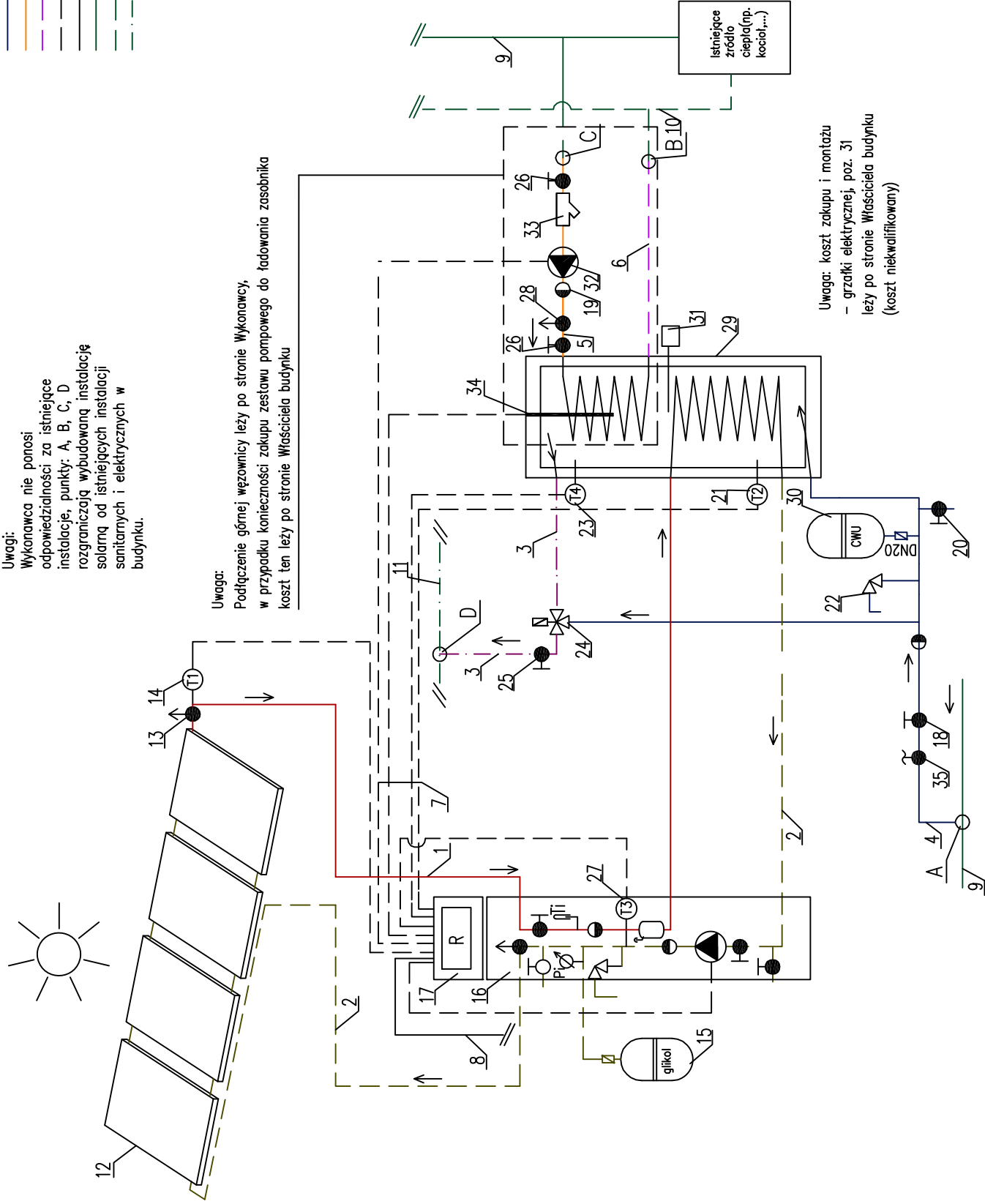
Ciśnienie próbne: 0,5 MPa. Czas przeprowadzenia próby: 20 min

Załącznik 1. Główne elementy zestawu

nr materiału	opis	jednostka	ilość
1	Przewód ze stali nierdzewnej w izolacji wraz z osłoną-zasilenie	kpl	1
2	Przewód ze stali nierdzewnej w izolacji wraz z osłoną-powrót	kpl	1
3	Rura do CWU, miedź, PEX-AL.-PEX, stal ocynkowana, PP średnica min. DN20 wraz z kształtkami hydraulicznymi i izolacji z pianki poliuretanowej	kpl	1
4	Rura do wody zimnej, miedź, PEX-AL.-PEX, stal ocynkowana, PP, średnica min. DN 20 wraz z kształtkami hydraulicznymi,	kpl	1
5	Rura do instalacji co, stal czarna, miedź, PP STABI z wkładką aluminiową lub włóknem szklanym, średnica min. DN 20 wraz z kształtkami hydraulicznymi i izolacją - zasilenie	kpl	1
6	Rura do instalacji co, stal czarna, miedź, PP STABI z wkładką aluminiową lub włóknem szklanym, średnica min. DN 20 wraz z kształtkami hydraulicznymi i izolacją - powrót	kpl	1
7	Przewody elektryczne automatyki w dostawie producenta	kpl	1
8	Przewody elektryczne w dostawie producenta	kpl	1
9	Istniejące instalacje sanitarne (c.o. zasilenie, zimna woda) wg stanu istniejącego	kpl	2
10	Istniejące instalacje sanitarne (c.o. powrót) wg stanu istniejącego	kpl	1
11	Istniejące instalacje sanitarne (c.w.u.) wg stanu istniejącego	kpl	1
12	Zestaw 4 kolektorów o powierzchni apertury min. 9,80 m ² , posiadające certyfikat Solar Keymark lub równoważny.	kpl.	1
13	Odpowietrznik układu solarnego,	szt.	1
14	Czujnik temperatury T1 w dostawie producenta	szt.	1
15	Naczynie przeponowe instalacji glikolowej pojemność 24 dm ³	szt.	1
16	Dwudrogowa grupa pompowa z elektroniczną pompą obiegu solarnego.	szt.	1
17	Sterownik układu solarnego z możliwością podłączenia modemu internetowego	szt.	1
18	Zawór odcinający - kulowy DN20	szt.	1
19	Zawór zwrotny DN20	szt.	1
20	Zawór spustowy DN15	szt.	1
21	Czujnik temperatury T2 w dostawie producenta	szt.	1

22	Zawór zwrotny – bezpieczeństwa, ciś. otwarcia 6 bar	szt.	1
23	Czujnik temperatury T4 w dostawie producenta	szt.	1
24	Termostatyczny trójdrożny zawór mieszający DN20 z nastawą w zakresie 35 - 70 °C	szt.	1
25	Zawór odcinający instalację c.w.u. – kulowy DN20	szt.	1
26	Zawór odcinający część instalacji c.o. – kulowy DN20	szt.	2
27	Czujnik temperatury T3 w dostawie producenta	szt.	1
28	Odpowietrznik automatyczny	szt.	1
29	Wymiennik ciepłej wody użytkowej solarny, dwuwężownicowy o pojemności 400 L	szt.	1
30	Naczynie wzbiorcze instalacji c.w.u., pojemność 35 dm ³ , ciśnienie max. 10 bar, ciśnienie wstępne 1,5 bara,. Ciśnienie wstępne naczynia dla potrzeb zbiornika 400 l należy ustalić na wartość 3 bary.	szt.	1
31	Grzałka elektryczna 2 kW (opcja)	szt.	1
32	Pompa obiegowa do podłączenia na górnej węzownicy (25-40) (opcja)	szt.	1
33	Filtr siatkowy DN20	szt.	1
34	Pozostałe elementy i materiały niezbędne do montażu instalacji kolektorów słonecznych np. mocowania, uchwyty, wkręty, kołki, śruby, materiały i elementy hydrauliczne, pakuły, uszczelniacze dekarские, farby, przewody elektryczne, elementy elektryczne, materiały uzupełnień budowlanych, inne	kpl	1

Schemat instalacji solarnej

Inwestor:	GMINA GRZĘBOSKO DOLNE		Stradun
	Grzębosko Dolne, ul. Słoneczna 20a		P.V.
Dzielnica:	Mordawka		Bronza
Diagnostyka:	Wartość wyliczona na podstawie dokumentacji technicznej na terenach Gminy Grzębosko Dolne i Miasto Letzajsk		Siedlca
Treść rysunku	Schemat instalacji solarnej w układzie 1 do 4		-
Funkcja:	Nazwa i Imię		No rys. 1
Projektant:	Int.: Grzegorz LUBAS upr.: PIK/0142/PJ.US/04		

Legenda:

1. Instalacja glikolowa, przewód zasilający
2. Instalacja glikolowa, przewód powrotny
3. Fragment instalacji CWU
4. Fragment instalacji zimnej wody
5. Fragment instalacji c.o., przewód zasilający
6. Fragment instalacji c.o., przewód powrotny
7. Instalacja automatyki układu solarnego
8. Przewód elektryczny podłączenia układu solarnego
9. Istniejące instalacje: c.o. zasilanie, zimna woda
10. Istniejąca instalacja: c.o. powrót
11. Istniejąca instalacja CWU
12. Bateria kolektorów słonecznych
13. Odpowietrzenie układu solarnego
14. Czujnik temperatury T1
15. Naczynie przeponowe instalacji glikolowej
16. Dwudrogowa grupa pompy
17. Sterownik układu
18. Zawór odcinający instalację zimnej wody
19. Zawór zwrotny
20. Zawór spustowy
21. Czujnik temperatury T2 (dół zbiornika)
22. Zawór zwrotny / bezpieczeństwa
23. Czujnik temperatury T4 (góra zbiornika)
24. Termostatyczny zawór mieszający
25. Zawór odcinający instalację CWU
26. Zawór odcinający
27. Czujnik T3 (temperatura powrotu glikolu)
28. Armatura odpowietrzająca (automatyczna)
29. Podgrzewacz CWU
30. Naczynie wzbiorcze instalacji CWU
31. Grzałka elektryczna
32. Pompa obiegowa
33. Filtrowy
34. Anoda tytanowa
35. Reduktor ciśnienia

Uwazi:

Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za istniejące instalacje, punkty: A, B, C, D rozgraniczając wybudowaną instalację solarną od istniejących instalacji sanitarnych i elektrycznych w budynku.

Uwaga:

Podłączenie górnej wężownicy leży po stronie Wykonawcy, w przypadku konieczności zakupu zestawu pompowego do ładowania zasobnika koszt ten leży po stronie Właściciela budynku

Uwaga: koszt zakupu i montażu
– grzałki elektrycznej, poz. 31
leży po stronie Właściciela budynku
(koszt niekwalifikowany)